

YTTRANDE

Datum
2024-10-10Referens
NLL-00858-2024Finansdepartementet
Fi2024/01538

Remissyttrande avseende promemoria för Tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso- och sjukvård

Sammanfattning

Region Norrbotten tycker att det är bra att staten stöttar regionerna med resurser för att förbättra effektivitet och kvalitet i hälso- och sjukvården. Sättet att göra det på anser Region Norrbotten däremot inte är bra. Regionen anser att bidraget, så som det är konstruerat, inte kommer att bidra till syftet utan i stället blir en delfinansieringskälla för uppkomna engångskostnader i arbeten som ändå planeras att genomföras. Det administrativa inslaget innebär också att ansökningar riskerar att utebli. Regionen föredrar därför en fördelning per invånare.

Om förslaget ändå ska genomföras anser regionen att förordningen är hanterbar och att det är bra att tiden för delegationens arbete är väl tilltagen, men att det behöver finnas en möjlighet att bevilja bidrag för åtgärder som sträcker sig över flera kalenderår och att bidrag inte blir begränsade till ett enskilt kalenderår. Utvecklingsarbete i hälso- och sjukvården är komplext. Vid återredovisning behöver hänsyn kunna tas till att genomförandet kan ha påverkats av förändrade förutsättning och upparbetat lärande och att riktningen i ansökan därför kan ha påverkats.

Region Norrbottens synpunkter

Region Norrbotten anser inledningsvis att summan är för liten för att kunna göra skillnad. Bidraget skulle fördelat per invånare ge cirka 25 kronor per invånare. En omstrukturering som blir lyckosam ska ge permanent minskade kostnader utan kvalitetsförluster eller ökad kvalitet med oförändrade kostnader. Det är också de effekterna, inte statsbidraget, som avgör om åtgärderna blir genomförda eller inte. För mindre utvecklingsåtgärder är risken stor att ansökan uteblir på grund av att det administrativa inslaget blir för omfattande i förhållande till bidragsbeloppet.

För större åtgärder är anslaget för litet för att vara det som gör skillnad i om åtgärden ska genomföras eller ej. Statsbidraget blir i då huvudsakligen en delfinansiering av det regionen ändå avser att göra och inte ett bidrag som stimulerar till att få åtgärder som annars skulle vara ogjorda igångsatta.

Region Norrbotten anser därför att om dessa medel finns tillgängliga i statsbudgeten så uppnås lika mycket värde för en omställning om de utgår per invånare utan administrativa inslag.

Region Norrbotten anser, i likhet med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) med flera, i sektorn att antalet riktade statsbidrag med ansökningsförfarande och redovisningskrav redan idag är för många. Detta statsbidrag tillför ytterligare ett sådant. Hanteringen skapar ökad administration i ett läge där regionerna av regeringen har uppmanats att minska sina administrativa inslag. Detta nya bidrag försvårar regionernas arbete med att minska administrationen.

De i förordningen beskrivna analyserna som krävs vid ansökningsförfarandet är också av en sådan omfattning att de riskerar att försvåra ansökningsarbetet, särskilt för mindre insatser. Den information som behöver efterfrågas i en ansökan bör därför enbart vara den som är relevant för den åtgärd för vilken man söker bidrag.

Region Norrbotten anser, i likhet med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) att generella bidrag är att föredra eftersom regionerna då kan använda medlen till omstrukturerings- och effektiviseringsåtgärder utan att det kräver en mellanhand som innebär ökad administration för både staten och regionerna.

Förbättrings- och utvecklingsarbete genomförs i moderna organisationer huvudsakligen i form av ett ständigt pågående utvecklingsarbete snarare än i omfattande program och stora projekt. Arbetet med att isolera och formalisera pågående vardagsutveckling i program eller projekt som ska ansökas och redovisas får inte bli så omfattande att man väljer att inte ansöka. För att kunna ansöka om bidrag så förutsätts att avgränsningar i projekt och delprojekt görs som i effekt och hemtagning kan ha starka beroenden av andra arbetsinsatser eller delprojekt som är pågående eller tidsmässigt separerade vid redovisningstidpunkten.

Utvecklingsarbete är att sikta på ett rörligt mål, förändringar i förutsättningarna sker ständigt och åtgärder som genomförs kan komma att behöva justeras i takt med genomförande och att lärande sker vilket behöver tas hänsyn till vid återredovisning. Bidrag måste också kunna beviljas för tidsperioder som är längre än ett kalenderår.

Den delegation med kringresurser som byggs upp i Kammarkollegiet för att hantera ansökningar, bidragsbeslut och återredovisningar får en komplex uppgift.

Delegationen och dess kringresurser behöver också ha rätt kompetenser för att kunna bedöma inkomna ansökningar och även ha god insyn i respektive regions, och även dess enskilda verksamheter, situationer, särskilt om man har som ambition att stödja regionerna i deras effektiviseringsarbete. Att delegationen kan ha förmågan att bli en bidragande faktor till effektiviteten i hälso- och sjukvården istället för att bli ytterligare ett administrativt inslag i finansieringen av hälso- och sjukvården är inte självklart.